

Nr 195.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående understöd från statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. åt förra småskollärarinnan Anna Dahl; given Stockholms slott den 20 mars 1925.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Olof Olsson.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20 mars 1925.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet Olsson anför:

I underdånig ansökning har småskollärarinnan Augusta Dahl gjort framställning angående beredande av pension åt förra småskollärarinnan Anna Dahl från Garpenbergs församling samt till stöd för denna ansökan anfört följande:

Anna Dahl, som under en följd av år bland annat tjänstgjort såsom ordinarie lärarinna i den i en skogsbygd belägna Långaskruvs mindre folkskola av Älghults församling, Kronobergs län, blev under år 1905 nattetid skrämmd av tvenne karlar, vilka berett sig tillträde till skolans förstuga. Uppskrämd och helt lätt klädd, kastade hon sig ut genom ett fönster åt baksidan av

Understöd från statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. åt förra småskollärarinnan Anna Dahl.

skolan, varefter hon sprang en lång omväg genom skogen till den cirka fyra kilometer avlägsna byn för att söka skydd. Genom denna händelse — sannolikt — har hon alltsedan varit nervsjuk och orolig. Under år 1908 uppsade hon denna sin ordinarie befattning och har sedan dess, haft anställning såsom vikarierande lärarinna vid åtskilliga skolor till sommaren 1919, efter vilken tid hon på grund av sjukdom icke vidare kunnat upprätthålla någon tjänst. På grund av hennes sjukdom, och då den ålderdomsunderstödsanstalt, i vilken hon varit medlem, numera uppgått i annan pensionsinrättning, har hon — ovetande om de konsekvenser, detta hennes förbiseende medfört — uraktlåtit att i tid göra framställning om något som helst understöd.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, att Anna Dahl, som är född den 6 juli 1872, avlagt småskollärarynneexamen samt väl vitsordad oävbrutet tjänstgjort som lärarinna vid småskola eller mindre folkskola från och med år 1893 till och med år 1907 eller under tillhoppa 15 år. År 1908 erhöi hon på egen begäran avsked från lärarinnebefattningen vid mindre folkskolan i Långaskröv inom Älghults skoldistrikt. Efter avskedstagandet har hon, när hennes hälsotillstånd det medgivit, uppehållit mera tillfälliga förordnanden som lärarinna vid småskola eller mindre folkskola inom Växjö stift eller Västerås stift under tillhoppa något mer än 4 1/2 år. Sedan sommaren 1919 har hon på grund av sjukdom icke vidare kunnat uppehålla någon tjänst och vårdas alltsedan den 14 mars 1920 å Växjö hospital.

Överläkaren vid Växjö hospital vitsordar i ett den 24 maj 1921 utfärdat intyg, att Anna Dahl lider av sinnessjukdom av sådan beskaffenhet, att hon måste anses oförmögen att för framtiden behörigen sköta en småskollärrinnebefattning, varjämte kyrkoherden i Garpenbergs församling och vederbörande folkskolinspektör vitsorda, att Anna Dahl är medellös och i behov av understöd. Riktigheten av sökandens relation av händelseförloppet vid det tillfälle år 1905, då Anna Dahl anses hava på grund av skrämselfördragit sig ifrågasvarande sinnessjukdom, bestyrkes härjämte av två namngivna personer från Älghults församling.

I ärendet hava yttranden avgivits den 27 februari 1925 av skolöverstyrelsen, den 4 mars 1925 av styrelsen för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. samt den 9 mars 1925 av statskontoret.

Skolöverstyrelsen anför därvid bland annat:

Därest Anna Dahls sinnessjukdom redan under år 1919 konstaterats vara obotlig, hade hon, jämlikt § 9, andra stycket, av reglementet för småskollärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt, då kunnat förklaras berättigad till understöd, vilket understöd på grund av punkt 2 i övergångsstadgandena till kap. IV av reglementet för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., vilken anstalt övertagit ovannämnda ålderdomsunderstödsanstalt, skulle från och med år 1920 hava utgjort 600 kronor för år. Hade Anna Dahl däremot efter ikraftträdandet den 1 januari 1920 av sistnämnda reglemente tjänstgjort vid någon till folkskoleväsendet hörande undervisningsanstalt och denna tjänstgöring varit av minst den omfattning, som i § 41 av reglementet sägs, synes hon på grund av bestämmelserna i § 18 b), § 24 b) och § 41 av reglementet varit berättigad till hel pension, utgörande enligt § 43 punkt 2 i reglementet 3/4 av den kontanta minimiavlöningen. Om hon endast varit vikarie-

rande lärarinna vid småskola, skulle pensionen i enlighet härmed ha utgjort 750 kronor för år. Då Anna Dahl synes hava ådragit sig sin sjukdom i samband med utövningen av sin tjänst, finner överstyrelsen det förenligt med rättvisa och billighet, att hon tilldelas visst årligt understöd. Överstyrelsen får i detta sammanhang erinra därom, att i fall, som varit likartade med det nu föreliggande, medgivits rätt för styrelsen för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. att tilldela årliga understöd, nämligen år 1920 åt förra småskolläraryrinnan Hulda Jenny Blomqvist (proposition nr 206, skrivelse nr 299) och år 1923 åt förra småskolläraryrinnan Anna Sofia Svensson (proposition nr 78, skrivelse nr 322). Understödet synes även denna gång böra bestämmas till samma belopp, som skett i de förenämnda två fallen, eller till 600 kronor för år. På grund härav tillstyrker överstyrelsen, att förra småskolläraryrinnan Anna Dahl må av styrelsen för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. tillerkännas ett årligt understöd av 600 kronor att utgå från och med den 1 januari 1925.

Statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. och statskontoret tillstyrka bifall till framställningen, på sätt av skolöverstyrelsen föreslagits.

På grund av vad i ärendet förekommit anser jag skäligt, att Anna Dahl berättigas att, räknat från och med den 1 januari 1925 från statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. uppbära ett årligt understöd av 600 kronor.

Departementschefen.

Jag hemställer alltså, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen medgiva,

att förra småskolläraryrinnan Anna Dahl må av styrelsen för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. tillerkännas ett årligt understöd av 600 kronor, att utgå från och med ingången av år 1925.

Till denna av statsrådets övriga medlemmar biträdda hemställen behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Gustaf Ödmann.